

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 30 - nummer 7
vrijdag 7 april 2023
editie Dokkum

Protestantse
Kerk

Deze plaats brengt mensen dichterbij Jezus

Een voorbeeld van geluk
Recht uit het hart

Als je de weg van
het lijden moet gaan

Metamorfose voor
kerk Munnekezijl

Column Demi Groenevelt

Liefde

Liefde is
Een briljanten bruidspaar
Op de weg van zilver
Met een hart van goud
Liefde kennend al 72 jaar
Een voorbeeld van geluk
Recht uit het hart

Liefde is
Dankend voor het verleden
Toastend op het nu
Glimlachend naar de toekomst

Liefde is
Wij, jullie, samen en elkaar

Op dinsdag 28 februari waren mijn opa en oma precies 65 jaar getrouwd en kenden zij 72 jaar liefde. Ter ere van deze dag organiseerden wij een groot feest met al hun dierbaren. Een dankbaar moment om te koesteren. Het is liefde die je kan zien, die dichtbij komt en tastbaar voelt.

Liefde, het is een universeel begrip, maar voor iedereen zo persoonlijk. Er wordt zo veel over geschreven, gezongen en gedanst, maar ervaring van liefde is voor iedereen anders.

Ook in de Bijbel is liefde een veelvuldig terugkerend thema. In Korintiërs 13 beschrijft Paulus liefde zelfs als een persoon:

‘De liefde is geduldig en vol goedheid. De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid. Ze is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan, ze verheugt zich niet over het onrecht maar vindt vreugde in de waarheid. Alles verdraagt ze, alles gelooft ze, alles hoopt ze, in alles volhardt ze.’

De bijzondere tijd die voor ons ligt, Pasen, staat ook in het teken van liefde. Gods liefde voor de mensen. Liefde die vaak ongrijpbaarder is en moeilijker om te bevatten, maar juist zo belangrijk in een wereld waar ze vaak ten koste gaat van verdrukking, pijn en verdriet. Het is liefde die je moet willen zien. Liefde die je moet omarmen en liefde waar je in moet geloven voor je het kan ervaren.

Op het moment dat je dat doet zul je Zijn liefde, zeker in de aankomende dagen, van dichtbij meemaken.

Demi Groenevelt uit Dokkum
studeert rechtsgeleerdheid in Groningen

Meditatie Het is werkelijk gebeurd

‘Toen wij u de glorierijke komst van onze Heer Jezus Christus verkondigden, baseerden wij ons niet op vernunftige verzinsels – integendeel, wij hebben met eigen ogen Zijn grootheid gezien... Ons vertrouwen in de woorden van de profeten is daardoor alleen maar toegenomen.’ 2 Petrus 1:16-19
door ds. Peter Elzinga

Als je de Heilig Grafkerk in Jeruzalem bezoekt, word je geconfronteerd met een levendig spektakel van mensen en groepen uit de hele wereld, die deze kerk komen bezoeken. Volgens een zeer oude traditie zou op deze plaats Golgota liggen, de plek waar Jezus aan het kruis is gestorven, en ook Zijn graf, van waaruit Hij op de Paasmorgen is opgestaan uit de dood. Al rond 330 stond hier een kerk. In tweeduizend jaar lijkt er weinig veranderd. Lange rijen gelovige Christenen wachten nog steeds rustig op hun beurt om deze plekken te bezoeken.

Ik ben er eens bij gaan zitten om te kijken naar de bezoekers. In elke cultuur reageren mensen anders, maar zonder twijfel kun je bij veel mensen de devotie zien en soms zijn mensen ontroerd. Veel gelovigen nemen voorwerpen mee, om daarmee de heilige plekken aan te raken. Soms kussen ze die zelfs. De kaarsen, rozenkransen, olie of wat dan ook, nemen ze mee terug naar huis. Geheiligd door de plaats.

Veel protestanten zullen het een ‘poppenkast’ noemen, of zelfs bijgeloof – en in sommige gevallen is dat misschien ook wel zo. En toch doet het niet recht aan wat hier gebeurt. Deze plaats brengt mensen dicht bij Jezus. Hier, of in elk geval in de buurt, is tweeduizend jaar geleden iets gebeurd, dat voor miljoenen christenen de basis is van hun geloof: Jezus Christus, gestorven en opgestaan.

Als Petrus aan het eind van zijn leven terugkijkt, spreekt hij over deze gebeurtenissen, met het vuur van iemand die weet dat het geen mooie verhaaltjes zijn of boerenbedrog, maar dat het werkelijk gebeurd is. Jezus was niet zomaar een mens. Petrus denkt terug aan de doop van Jezus, toen hij een stem uit de hemel hoorde: ‘dit is Mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik welbehagen heb. Luistert naar Hem.’ Hij heeft gezien hoe Jezus uiterlijk veranderde bij de verheerlijking op de berg, en hemels begon te stralen. Hij heeft Jezus grootheid gezien, in deze dingen, en in nog zoveel meer. Bovenal in Zijn lijden, dood en opstanding.

Als je dat gezien hebt, en begrepen, dan verandert het de manier waarop je naar onze we-

Drukte bij de Heilig Grafkerk in 1898

reld kijkt. De hemel is niet leeg of gesloten. Er is een Verlosser, Jezus Christus, en zie: Hij leeft!

Ik heb zelf mijn leven lang in God en Jezus geloofd, maar het moment dat ik Gods kracht zelf mocht ervaren, was een enorme bemoeiding. Niet langer hoef ik mijzelf af te vragen of er eigenlijk wel een God is, of dat ik misschien toch geloof in mooie sprookjes.

Ik heb de kracht van God gezien, en getuig daarvan. Net als Petrus, net als zoveel andere christenen door de eeuwen heen. Het bijzondere is dat ook de Bijbel, of zoals Petrus het noemt: ‘de woorden van de profeten’ daardoor meer tot leven komt. De Bijbel is veel meer dan alleen een verzameling gedachten of ideeën van mensen over God. Het is God die daardoor Zelf tot ons wil spreken.

Naarmate ik ouder word, en steeds meer ontdek wie God is, en ook meer van Hem ervaar, des te beter begin ik de Bijbel te begrijpen en te vertrouwen op Zijn beloften. Nee, ik heb geen antwoord op alle moeilijke levensvragen. Ik snap dat mensen daarmee kunnen worstelen. Maar ik heb Zijn grootheid gezien, en dat is voor mij genoeg.

De rest van mijn leven zal ik daarvan getuigen.

ds. Peter Elzinga is predikant van de Protestantse
Wijkgemeente Huizum-West, de Kurioskerk

Leesrooster

Week 15, 9 t/m 15 april

zondag	Matteüs 28:1-15
maandag	Matteüs 28:16-20
dinsdag	Psalm 139:1-12
woensdag	Psalm 139:13-24
donderdag	Nehemia 1:1-11
vrijdag	Nehemia 2:1-10
zaterdag	Nehemia 2:11-20

Week 16, 16 t/m 22 april

zondag	Nehemia 3:1-10
maandag	Nehemia 3:11-21
dinsdag	Nehemia 3:22-32
woensdag	Nehemia 3:33-4:8
donderdag	Nehemia 4:9-17
vrijdag	Nehemia 5:1-13
zaterdag	Nehemia 5:14-19

Als je de weg van het lijden moet gaan Omgaan met 'dat ding met stekels'

We weten allemaal hoe verschillend er wordt aangekeken tegen vernieuwingen. Het is ook een open deur om te noemen dat we daar in liefde mee om moeten gaan en de gulden middenweg mogen zoeken. Want het is nu eenmaal zo, dat de één graag regelmatig nieuwe dingen hoort en een ander juist erg hecht aan oude vertrouwde rituelen en liederen.

door Nelleke Berntsen

Vorig jaar bracht psychiater Dirk de Wachter *De kunst van het ongelukkig zijn* uit. Hij gaat in dit boek in tegen het huidige streven naar geluk. Dat is volgens hem doorgeslagen. Iedereen moet altijd maar gelukkig zijn en als dat niet lukt dan heb je iets niet goed gedaan. Ongeluk en verdriet noemt de Wachter 'een ding met stekels'. Je wilt het niet, maar je krijgt het allemaal in handen gedrukt, vroeg of laat. Probeer het dan niet zo snel mogelijk weer kwijt te raken of weg te lachen. Daar krijg je 'opgepoetste' mensen van. Deel je verdriet met je naasten, is zijn evangelie. Dat helpt.

Hoe is dat eigenlijk in de kerk? Hoe gaan wij protestanten om met lijden en ongeluk? Vanouds hebben wij veel aandacht voor het lijden en de kruisdood van Christus, 'als losprijs voor velen'. Vroeger noemden wij de zeven weken voor Pasen *de lijdenstijd*. Tegenwoordig spreken we liever van *veertigdagentijd*. Terecht, want dat past beter bij de weg die Israël is gegaan. Voordat zij het beloofde land binnengingen verbleven ze veertig jaar lang in de woestijn. En voordat Jezus zijn taak aanvatte verbleef Hij veertig dagen in de woestijn. Juist door verzoeken en lijden heen wordt de ziel gezuiverd en komt je dicht bij God.

Zwaarmoedig

Maar ik vermoed dat er ook nog iets anders meespeelde waarom wij niet meer zo graag spreken over *lijdenstijd*. Het klinkt zo negatief en zwaarmoedig. We leggen liever niet te veel nadruk op het kruis, het gaat immers om de opstanding. We willen blijmoedig geloven. Op zich is dat misschien wel terecht, maar poetsen we daarmee niet het lijden in ons leven en in de wereld weg? En miskennen we zo niet een belangrijk deel van Christus' verlossingswerk?

Moeten wij niet opnieuw, met Dirk de Wachter, de kunst van het ongelukkig zijn, de moeizame weg van het lijden beoefenen? Want het lijden is onlosmakelijk verbonden met Christus (een lijdende Messias), en ons leven als volgelingen van Jezus is ondenkbaar zonder lijden. Wij delen immers in zijn lijden.

Maar hoe ziet dat lijden van volgelingen van Jezus eruit? Ik moet denken aan de gelijkenis van de wijnstok, waar Jezus zegt. 'Iedere rank aan Mij die geen vrucht draagt snijdt Hij [de wijnbouwer] weg, en iedere rank die wel vrucht draagt snoeit Hij bij, opdat hij meer vruchten voortbrengt.' (Johannes 15:2). Wie verbonden is met Christus moet niet verbaasd zijn dat hij soms gesnoeid wordt. Niet leuk, maar wel nodig, want wat niet past bij het Koninkrijk van God moet worden gekortwiekt. De driftkikker

moet zijn agressie in toom houden. De dikke ik moet afslanken. De geldwolf moet afkicken. Dat doet pijn, maar alleen zo wordt de weg vrijgemaakt om meer vrucht te dragen.

Lijden hoort er dus bij. Niet alleen doordat ons oude leven wordt bijgesnoeid. Er is ook lijden dat zomaar op je pad komt. Je kind dat gehandicapt is, je relatie die op instorten staat, je moeder die Alzheimer krijgt, ziekte, dood, een oorlog in Oekraïne. Soms draag je daar zelf aan bij, of doet een ander het je aan, maar in vele gevallen is er helemaal geen schuldige aan te wijzen. Volgens de Bijbel zit dit ongevraagde lijden in de schepping ingebakken, want de goede schepping is gebroken geraakt en vergankelijk. Paulus zegt het zo in Romeinen 8:22: 'Wij weten dat de hele schepping zucht en lijdt – als in barensweeën.' En hij voegt daar dan aan toe: 'maar niet alleen zij [de schepping], ook wijzelf die als voorschot de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten in onszelf'. Lijden hoort dus bij ons menszijn, we krijgen er allemaal klappen van mee, in mindere of meerder mate, vroeger of later. Wen er maar vast aan.

Maar wat betekent dat voor ons. Hoe ga je als volgeling van Jezus om met lijden en ongeluk? Laat ik drie richtingwijzers noemen in onze omgang met lijden. Allereerst iets over dragen en verdragen. Natuurlijk mag je bidden om verlichting of heling en dat is van enorm belang, maar er is een vorm van lijden waarvoor geen oplossing is.

Je moet het dragen en verdragen. Toen wij onze zoon verloren in 1996, negen jaar oud, hoorden wij vaak het woordje verwerken: je moet het verlies en je verdriet verwerken. Ik heb eerlijk gezegd niet zoveel met dat woordje. Verwerken suggereert dat je het op een gegeven moment verwerkt hebt en dat het dan opgelost is. Rouw verwerk je niet, je draagt het. Daarvoor is moed nodig. Je moet het kruis op je nemen en het dragen. Wetend dat het op den duur minder zwaar zal worden, maar dragen zul je het, je leven lang.

Deel je verdriet

In de tweede plaats is het belangrijk om je verdriet te delen. Ook De Wachter benadrukt dat. Wij als volgelingen van Jezus delen ons lijden allereerst met onze Heer. Of is het andersom: deelt Christus zijn lijden met ons? Wij delen in het lijden van Christus, zegt Paulus in Romeinen 8:17. Het helpt enorm om te weten dat je niet alleen bent in het lijden, maar samen met Christus. Mensen denken vaak dat lijden een straf is, maar het tegendeel is waar: in ons lijden zijn we juist diepgaand verbonden met Hem. Deel het met Hem.

Maar minstens zo belangrijk is dat we ons lijden delen met elkaar. En daarvoor is een luisterend oor nodig. Het is een voorrecht als je iemand treft die echt naar je luistert, dus niet direct klaar staat met een advies, een oplossing of met zijn eigen verhaal, maar met aandacht luistert, meevoelt, in de machteloosheid deelt en een stukje met je oploopt op de weg van het lijden, net zoals Christus doet.

Tenslotte is er nog zoiets als hoop. Daar moet je niet te snel mee zijn. Snelle troosters zijn slechte troosters. Maar er komt een moment dat je met elkaar mag zeggen: lijden heeft niet het laatste woord heeft. Paulus zegt in Romeinen 8:17: 'Indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking.'

Goede Vrijdag loopt uit op Pasen. Niet direct, niet na één dag, niet na twee dagen, het duurt drie volle dagen. Maar er komt een moment dat de steen van het graf wordt weggerold. De weg van het lijden loopt uit op de overwinning!

ds. Peter Smilde is predikant van de Protestantse Gemeente te Drachten en redactielid van Geandewei

Byldspraak - Willem Wilstra

Maitiid - folle moanne - Peaske

De datum fan earste Peaskedei is sekuer fêst te stellen. Al yn it jier 325 by it Konsylje fan Nicea hawwe se in formule betocht. It doel wie om Peaske altyd op in snein plak fine te litten, derom waard besletten: Peaske is de earste snein nei de earste folle moanne fan 'e maitiid.

Foar 2023 dus:

Wy witte de datum fan it begjin fan de maitiid: 21 maart.

Dêrnei de datum fan de earste folle moanne: 6 april.

Dan is de earste peaskedei op 9 april.

De foto is nommen op in iere moarn op it Westerburenpaad op Skiermuontseach.

By de Byldspraak yn Geandewei 5 stie in flater yn it bankrekkennûmer foar de aksje Jild foar wetter.
It goede nûmer is NL25 ABNA 0483 8983 84 o.n.f. Doopsgezinde Gemeente Drachten - Ureterp, o.f.f. 'Charles'

Diversen

Inspiratieavond voor kerkenraadsleden, 13 april in Garyp

Kerkenraadsleden zijn op 13 april welkom in gebouw De Jefte van KerkOverstag in Garyp, voor een inspiratieavond (19.15-21.30 uur) met als thema 'Hoe blijf je als kerkenraad of kerkenraadslid gemotiveerd en zet je de juiste koers?' Na een inleiding door Gerflok Wiersma gaan de deelnemers uit elkaar om de door hen gekozen workshop te volgen: 'Hoe houd je je persoonlijk geloof krachtig en sterk?' (door ds. Inge de Rouwe), 'De Keys-test' (door Geesje Zijlstra) en 'Hoe ontstaat nieuwe visie voor jouw kerk?' (door Janita Seinstra). Deelname is gratis maar aanmelden is noodzakelijk, via kerkoverstag.nl/activiteiten/inspiratieavonden/

Dorcas Winkel in Drachten houdt taxatiedag op 14 april

Wat zou dat schilderij van oma waard zijn? Levert dat oude beeldje misschien nog iets op of kan het weg? Heeft u ook zo'n voorwerp waarvan u twijfelt of het nou waardevol of waardeloos is? Kom dan op vrijdag 14 april naar de taxatiedag in de Dorcas Winkel in Drachten. Tussen 10.00 en 15.00 beoordeelt een erkende taxateur van veilinghuis Onder de Boompjes uw object. Daarna kunt u het weer meenemen of het laten veilen, daarvoor betaalt u een vergoeding, die het veilinghuis weer doneert aan Dorcas. De overige opbrengst is voor u, tenzij u besluit die ook te doneren. Deelname aan de taxatie kost 2,50 euro per object, maximaal vier voorwerpen.

Gouden koralen door fanfare Oranje en Jochem Schuurman

Fanfare Oranje uit Dokkum verzorgt op zondagavond 16 april een koralenconcert in de Fonteinkerk in Dokkum. Het zal naar verwachting een afscheidsconcert zijn voor de kerk waar het korps jarenlang diverse kerkdiensten begeleidde en vele concerten gaf. De koralen worden daarom als ode aan de kerk gebracht. Speciale gast is de bekende Friese organist Jochem Schuurman, onder meer titulair organist van de Martinikerk in Franeker. Organist en orkest teden afzonderlijk en samen op, bij sommige liederen mag het publiek meezingen. Het concert begint om 19.00 uur, een kaartje kost 7,50 euro en is verkrijgbaar aan de deur of vooraf bij de leden.

Effectief vergaderen

Vijf tips voor de voorzitter

Vergaderen: als werker in de kerk ontkom je er niet aan. Aan de voorzitter de taak om zo'n vergadering goed te leiden. Mensen steken er immers tijd in, en dat moet niet voor niets zijn. Volgens Greet Prins zijn structuur, stijl en sfeer kernwoorden voor een effectieve vergadering. Ze deelt vijf tips.

1. Maak een duidelijke agenda

Maak een duidelijke agenda en geef bij elk agendapunt aan wat de bedoeling is: ter besluitvorming, ter bespreking of ter informatie. Zo weten de aanwezigen wat er van hen wordt verwacht. Maak in elk geval voor jezelf ook een tijdsindeling, zo zie je of de agenda te vol is. Je kunt er ook voor kiezen om de tijdsindeling op de agenda te zetten, dan weten de deelnemers waar ze aan toe zijn.

2. Houd in de gaten wie er nog niets heeft gezegd

Wil je dat iedereen aan het woord komt, ook de mensen die zich niet zo snel laten horen? Laat dan bij elk agendapunt iemand anders als eerste reageren. "Agendapunt 3, het nieuwe dak: mevrouw Pieterse, wat vindt u daarvan?" Bij agendapunt 4 laat je meneer Jansen als eerste zijn mening geven. Houd in de gaten wie er nog niets heeft gezegd.

3. Spreektijd per persoon

Natuurlijk zijn er ook mensen die zichzelf juist graag horen praten. Zorg ervoor dat je dit 'aan de voorkant' goed regelt door een paar afspraken te maken. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: 'We hebben vijftien minuten voor dit agendapunt, dat betekent dat iedereen ongeveer drie minuten heeft om erop te reageren.' Als je dit van tevoren goed hebt afgesproken, heb je alle recht om in iemands verhaal in te breken zonder dat diegene zijn gezicht verliest. Je kunt bij de 'regels vooraf' ook nog zeggen: 'Omdat we beperkt de tijd hebben is het goed als jullie proberen om meteen je punt te maken.'

4. Wees nieuwsgierig

Voor een goede sfeer zorg je door zelf constructief in de vergadering te zitten. Mensen merken het als je er geen zin in hebt. Wees nieuwsgierig naar de anderen, zo ervaren ze dat ze ertoe doen. En let op: als voorzitter ben je dienend, jij bepaalt niet het beleid. Je opstelling moet zo onpartijdig mogelijk zijn.

5. Geef woorden aan ingewikkelde onderwerpen

Staat er een ingewikkeld onderwerp op de agenda? Geef daar woorden aan. Je kunt de vergadering beginnen door je met elkaar te bezinnen op een Bijbelgedeelte en een geloofsgesprek te voeren, bijvoorbeeld in groepjes. Zo verbind je je op een bijzondere manier aan elkaar en zorg je wellicht voor een milde sfeer. Lopen de gemoederen toch hoog op? Probeer het luchtig te houden. Neem het woord 'schorsen' niet in de mond, maar las gewoon even een koffiemomentje in. Je zult zien: dat doet vaak al wonderen.

Greet Prins is onder meer voorzitter van de raad van bestuur van de Kamer van Koophandel en senator voor het CDA. bron: protestantsekerk.nl

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofredacteur: Arjen Bakker
Romptastrjitte 15, 9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:
Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

Advertenties: Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179 (8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl

Familieberichten: Jaap Hoogenboom
T. (0592) 785 484
E. info@hoogenboom-communicatie.nl

Kopij algemeen deel: uiterlijk 15 dagen voor verschijnen naar redactie@geandewei.nl

Geloofsgetuige

Ioannes Anastasius Veluanus

*'Dat ewige leven is een loon
alleene vur Christus verdienst
und arbeyt. Onse werken
verdienen den hemel nit.'*

* plm. 1520 Stroe

† 1570 Bacharach (Duitsland)

Jan Gerrits Versteeghe was een voortrekker van de protestantse kerkhervorming in ons land. De 'pastoor van Garderen' lijkt wel wat op de bijbelse Petrus die zijn Heer verloochende. Jan werd geboren op boerderij De Steeg in een buurtschap onder Garderen. Dankzij een bemiddelde grootvader kon de slimme knaap doorleren bij de Broeders des Gemenen Levens in Harderwijk en de rector van de Latijnse school in Amersfoort. Deze man had contacten met Wittenberg, het hoofdkwartier van de Lutherse kerkhervorming. Gerrit werd hulppastoor in Garderen. Mensen liepen uren over de paden van de Veluwe om hem te horen, want hij preekte hervormingsgezind. Maar de ketterjager uit Arnhem kwam erachter en de dertigjarige pastoor werd een gevallene, een 'lapsus', zoals dat in de vroege kerke heette: iemand die niet in staat was om martelaar voor het geloof te worden. Onder druk van de inquisitie herriep hij namelijk zijn protestantse overtuiging. Hij leed daar vervolgens diep onder en werd depressief. Na drie jaar harde gevangenschap kwam hij onder borgtocht vrij, onder voorwaarde van het volgen van een studie onder streng toezicht aan de Rooms-katholieke universiteit van Leuven. Maar hij nam de benen naar Straatsburg. Zijn familie moest flink boete betalen, maar hij kon niet meer tegen zijn geweten ingaan.

De precieze geboorte- en sterfdatum weten we niet, wel de datum van de verschijning van *Der leecken wechwijser*: 12 april 1554, onder de schuilnaam Anastasius Veluanus, de opgestane Veluwenaar. Het is het eerste Nederlandse geloofsboek in gereformeerde geest voor leken. Het was in het Gelders geschreven en werd al spoedig ook in het Hollands vertaald. Gerrits zelf werd predikant in een dorp Steeg bij Bacharach in de Palts en later 'superintendent', een soort inspecteur voor het doorvoeren van de Reformatie. Nog enkele boeken staan op zijn naam. Hij werd een overtuigd aanhanger van de calvinistische opvatting van het Avondmaal. Maar het is maar de vraag of Jan Gerrits zich thuis zou voelen in het soort calvinisme dat nu nog een stempel drukt op het kerkelijk leven op de Veluwe. Hij bewaarde afstand tot Calvijns leer van Gods eeuwige verkiezing en verwerping. En hij was niet tegen muurschilderingen in de kerk of werken op zondag na de kerkdienst. Wel tegen het ketterdoden en voorstander van tolerantie voor andere stromingen dan de zijne. Alleen die paapse mis....

*Harmen Jansen
(niet ver van Garderen opgegroeid)*

Kerk Munnekezijl heropent na grote verbouwing

Een metamorfose voor een lagere drempel

Het begon met de wens om achterin de kerkzaal een koffiehokje te creëren en het eindigde met een operatie waarbij de hele kerk een ware metamorfose onderging. De Protestantse gemeente Munnekezijl-Lauwerzijl viert op Pasen, 9 april, de heropening van het gebouw uit 1913. De verbouwing heeft de saamhorigheid versterkt, de gemeente hoopt dat enthousiasme ook op anderen over te brengen.

De (oorspronkelijk gereformeerde) kerk op de hoek van de Methardusstraat en de Kerkstraat in Munnekezijl - een ontwerp van Lammerit Reitsma, de vader van de later bekende kerkenarchitect Egbert - dateert uit 1913. De drie rijen rechte banken die er sinds die tijd in stonden zijn weggehaald en vervangen door losse stoelen. De houten vloer met verwarmingsbuizen er overheen maakte plaats voor een vlakke vloer van betontegels met vloerverwarming.

Ook het houten tochtschot onder de orgelgalerij verdween: iets verder de kerkzaal in staat nu een doorlopende glazen wand. Daardoor is in het voorportaal voldoende ruimte ontstaan voor een keuken en een koffietafel. Waar voorheen de halletjes achter de toegangsdeuren waren zijn moderne toiletten gerealiseerd. En dan is ook nog de hele kerk opnieuw geschilderd. Kortom: de vrij volle en donkere kerk is nu een lichte open ruimte waar van alles mogelijk is.

Naar het dorpshuis

Niet gek voor een gemeente waarvan de kerkrentmeesters tot ruim een jaar geleden dachten dat investeren in het kerkgebouw niet meer haalbaar zou zijn. „We hadden wel eens gezegd: als er straks een gat in het dak zit ofzo, dan verkopen we het gebouw en gaan we naar het dorpshuis in Lauwerszijl”, zegt Jan-Theunis Zuidema, kerkrentmeester.

Dat de gemeente toch „in het diepe is gesprongen” is te danken aan het enthousiasme dat loskwam bij een brainstorm over een koffiehokje achterin de kerk. Daar zou dan voorafgaand aan de dienst - de gemeente kerkt om elf omdat er vrijwel altijd gastvoorgangers zijn die ergens anders preken - informeel de ontmoeting op gang kunnen komen. Amber Kramer van de jeugdraad: „We wilden heel graag dat de kerk wat laagdrempeliger zou worden. Er was wel eens koffiedrinken in het zaaltje achter de kerk, maar dat voelde

niet zo uitnodigend: vaste clubjes aan hun vaste tafel, waar sluit je dan aan? Ik ging dan altijd maar vast in de kerk zitten.”

Zuidema: „Het ging eerst over een paar statafels, maar al snel buitelden de ideeën over elkaar heen: het kan ook helemaal anders.” Er volgden een globaal onderzoek, een voorlichtingsavond en een brief aan de gemeentelieden: als zij een bepaald bedrag zouden toezeggen, zou het project doorgang vinden. Dat lukte. De kerk zette ook ongeveer de helft van de reserves in en wist de nodige subsidies binnen te slepen. Daarnaast was er een actiecomité dat fondsenwervende activiteiten op touw zette. Die club blijft voorlopig nog bestaan om ook de extra uitgaven - zoals het toch maar schilderen van het plafond en het orgel - te kunnen financieren.

Samenwerken

De verbouwing is gedaan zonder aannemer, volledig door gemeentelieden, al zaten daar gelukkig wel een aantal vakmensen bij, onder wie een installateur. Alleen voor het grote schilderwerk werd een professional ingehuurd. „Zo samen bezig zijn met je gebouw brengt je als gemeente ook nader tot elkaar. Je leert mensen op een andere manier kennen.”

Het heeft ook uitstraling naar buiten, vindt Zuidema: „Je hoort in het dorp wel: wat goed dat jullie zo druk bezig zijn, in deze tijd.” Dat herkent Jan Willem Bakker, lid van de commissie die het openingsfeest voorbereidt: „Mensen horen en lezen vooral over sluiting van kerken en fusies van gemeenten, dat versterkt het idee dat geloven een aflopende zaak is. Wij gaan daar tegenin en dat maakt mensen ook wel nieuwsgierig. Wat vinden wij hier, dat we ons er zo enthousiast voor inzetten? Ik hoop dat we de drempel nu blijvend wat lager hebben gelegd, want er zijn genoeg mensen die alleen en zoekenden zijn, voor wie wij echt iets te bieden hebben.”

De feestelijke openingsdienst op Pasen, 9 april, begint om 11 uur. Voorganger is de eigen pastoraal werker José Kruize. Vanaf 10 uur is er koffie, na afloop soep en broodjes. Iedereen is welkom, maar vanwege de catering wel even aanmelden: specialiedienstpknmz@gmail.com. Zie ook www.pknmunnekezijl.nl

Tsjerke fan de Moanne Na drie jaar 'fan ús allegearre'

We leven inmiddels drie jaar na de uitbraak van de coronapandemie. De meeste beschermingsmaatregelen zijn afgeschaft en wij gaan over tot de orde van de dag. Er is één blijvertje: de tv-uitzendingen van 'Tsjerke fan de Moanne'. De uitzendingen op zondagochtend zijn begonnen in maart 2020; ze zullen nog het hele jaar 2023 door Omrop Fryslân verzorgd worden. Het is een van de best bekeken programma's van Omrop Fryslân.

door Alex Riemersma

De diensten van 'Tsjerke fan de Moanne' zijn een vast baken voor veel zieke en minder mobiele mensen én voor reli-shoppers. Wij horen ook berichten van mensen die eerst naar de dienst in de eigen kerk gaan en vervolgens om 12.00 uur de herhaling van de dienst op Omrop Fryslân volgen. Trouwens, terugkijken kan altijd! Kortom: in deze drie jaren hebben de diensten een vaste plek verworven in het leven van veel kijkers in Fryslân. Maar er zijn ook Friezen om utens, die dan na de uitzending met de familie in het 'heitelân' bellen.

De diensten hebben meerdere kwaliteiten. Door de inbreng van verschillende kerkgenootschappen wordt de lokale oecumenische verbondenheid versterkt. De plaatselijke koren en muziekgroepen krijgen extra kans en glans – in samenklank met de orgelpracht. Door het gebruik van de taalverscheidenheid van Fryslân, variërend van Frysk en Stellingwerfs tot Maleis en Hylpers, wordt de meertaligheid ook in de eredienst vanzelfsprekender. Op Paasmorgen zal in de Gideonkerk in Sint Annaparochie het Evangelie met het verhaal van Nikodemus in het Bildts voorgelezen worden.

Fanfare Burdine

De dienst wordt muzikaal vormgegeven door ongeveer dertig koperblazers van de Christelijke Muziekvereniging Burdine, de fanfare van Sint Annaparochie en Vrouwenparochie. De dirigent is Arend Gerds. De naam Burdine verwijst naar de rivier de Burdine of Bordine; het Bildt ligt als drooggemalen polder in de monding van de Burdine, later Middeleeze genoemd.

Deze dienst wordt geleid door leden van de Commissie Eredienst, die al meer dan tien jaar bijzondere diensten organiseert, bijvoorbeeld 'Dertien discipeldiensten', 'Vleugeldiensten' over gevleugelde Bijbelse woorden of over 'Ongelijkenissen'. Een eigenzinnige opzet past goed bij het Bildt, waar wel meer 'oars as oars' geregeld wordt.

Gideonkerk

De Gideonkerk zelf is er een voorbeeld van. Deze is in 1926 gebouwd als compromis tussen verschillende gereformeerde richtingen. In 2004 was Sint Annaparochie de eerste protestantse gemeente in Fryslân die het fusieproces van hervormden en gereformeerden zonder veel gedoe voltooid had. Toen heeft de kerk de naam 'Gideonkerk' gekregen, als eerbetoon aan ds. Gideon Boekenooen die de gemeente dertig jaar lang gediend heeft (van 1898-1928) en die lang voor het Samen-op-Wegproces het samengaan van twee gemeenten tot een goed einde gebracht heeft met de bouw van de kerk, waarvan hij in 1926 de eerste steen gelegd heeft. Een mooi eerbetoon en tegelijk een mooie opdracht aan de Gideongemeente.

De voorgangers op de andere zondagen in april in Sint Annaparochie zijn mevr. De Vries (Dronryp), ds. Liebeth Geijlvoet (Sint Annaparochie en Sint Jacobipaorchie) en ds. Jeroen van Olffen (Menaam).

Alex Riemersma is secretaris van de
Wurkgroep Tsjerketsjinsten Fryslân

Voor contact: tsjerketsjinstenfrl@gmail.com

De Gideonkerk in Sint Annaparochie, foto: Romke Hoekstra, CC BY-SA 4.0

Diversen

Peaskepower stopt, laatste keer op 9 april in Moarre/Ljussens

Op eerste paasdag 9 april is de allerlaatste Peaskepower. Meer dan twintig jaar konden tieners (12 - 18 jaar) uit de regio rondom de dorpen Eanjum, Easternysjerk, Moarre, Ljussens, Hantum, Mitselwier, Nijewier, Nes, Wierum, Ternaard, Ie, Ingwierum, Peasens, Moddergat erheen, maar dat tijdperk wordt nu afgesloten. De laatste editie is opgezet als een festival, op het sportveld 'Tusken de doarpen' in Moarre/Ljussens. Hier kunnen de jongeren onder meer handletteren, spijkerslaan of in een photobooth. Ds. J. van de Boogaard uit Ee verzorgt een laagdrempelige uitleg van het paasverhaal. Het evenement is van 16.00 tot 18.00 uur.

Reisgenoten gezocht voor excursiereis naar Auschwitz

Andries Peterson uit Dokkum heeft in samenwerking met Dalstra Reizen uit Surhuisterveen excursiereis naar Auschwitz in voorbereiding. Bij voldoende belangstelling vertrekt op maandag 4 september een bus voor een reis die duurt tot en met zaterdag 9 september. De reis gaat via Berlijn, Krakau, Auschwitz-Birkenau en Dresden. Wie interesse heeft kan vrijblijvend uitgebreide informatie opvragen bij Peterson via (0519) 295295794, (06) 107 85 624 of a.peterson@knid.nl

Pieter Kooistra Fries consulent voor blinden-slechtziendenbieb

De Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB) heeft Pieter Kooistra uit Leeuwarden aangesteld als consulent voor Fryslân. De CBB is gespecialiseerd in het toegankelijk maken van lectuur en informatie voor mensen met een leesbeperking, naast blinden en slechtzienden kunnen dat ook mensen zijn met een motorische of cognitieve beperking. De consulent kan geïnteresseerden helpen om gebruik te gaan maken van aangepaste leesvormen. Hij verstrekt bijvoorbeeld graag een informatiepakket of individuele begeleiding aan huis, maar hij kan ook een presentatie verzorgen op een bijeenkomst. Kooistra is bereikbaar via (058) 2880038 of p.kooistra31@upcmail.nl

De Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB) heeft Pieter Kooistra uit Leeuwarden aangesteld als consulent voor Fryslân. De CBB is gespecialiseerd in het toegankelijk maken van lectuur en informatie voor mensen met een leesbeperking, naast blinden en slechtzienden kunnen dat ook mensen zijn met een motorische of cognitieve beperking. De consulent kan geïnteresseerden helpen om gebruik te gaan maken van aangepaste leesvormen. Hij verstrekt bijvoorbeeld graag een informatiepakket of individuele begeleiding aan huis, maar hij kan ook een presentatie verzorgen op een bijeenkomst. Kooistra is bereikbaar via (058) 2880038 of p.kooistra31@upcmail.nl

VOLGENDE KEER in G eandewei

Zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden

